

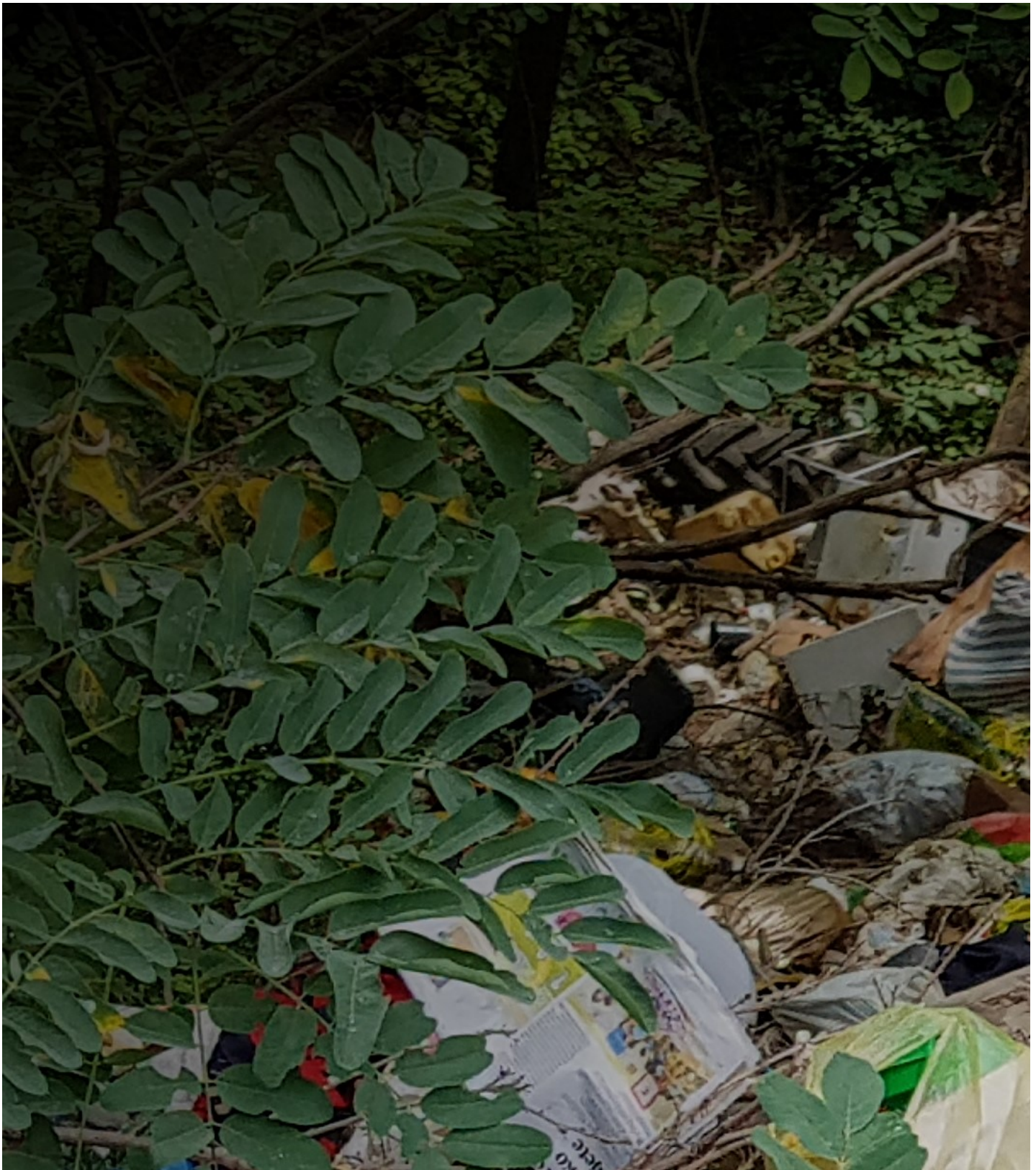
Halo... imamo ELOO: Šetajmo se i prijavljujmo ilegalno smeće

Ilustracija: Prigodni očajnički natpis u Tromilji kod Šibenika (foto TRIS/G. Šimac)

[Goran Šimac](#) • 17/10/2021 u 11:22 •

Nije lako naići na dobre vijesti, pogotovo u sferi politike i s njome vezanih institucija. No ovo zasigurno jest dobra vijest: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja izradilo je aplikaciju [Evidencija lokacija odbačenog otpada \(ELOO\)](#) u sklopu Informacijskog sustava gospodarenja otpadom. Aplikacija je dostupna široj javnosti, a osnovni ciljevi su: lokalnim samoupravama i njihovim komunalnim redarima omogućiti ispunjavanje propisanih obveza vođenja evidencije o lokacijama odbačenog otpada, građanima omogućiti prijavu odbačenog otpada, zadovoljiti potrebu informiranja javnosti, a ponajviše čišći i zdraviji okoliš za sve. Halo... konačno imamo ELOO. Šetajmo se i prijavljujmo ilegalno smeće

Što to znači? Ukratko, to znači da već neko vrijeme svaki građanin šecući se svojim gradom, selom, po livadama i šumama, uz more ili bilo gdje na teritoriju Republike Hrvatske, u slučaju da ugleda u okoliš odbačeno smeće i otpad kojemu tamo nije mjesto odmah, uz pomoć mobitela i navedene aplikacije isti trenutak može o tome obavijestiti nadležne službe. Uz fotografiju i opis lokacije, u informacijski sustav **pristiže dojava o smeću koje je neka budala istovarila u grmlje, šumu, polje, na obalu ili drugdje**, a da to nije reciklažno dvorište ili legalno odlagalište otpada.

Ilustracija: Smeće se gomila, otrov ide u vode i tlo (foto TRIS/G. Šimac)

Nadalje, nakon te dojave iz 'centrale' se o njoj obavještavaju komunalni redari iz lokalne uprave odakle je došla prijava, a oni su onda dužni izaći na teren u propisanom roku, te, što je još bolje organizirati odvoz i čišćenje onečišćene lokacije.

Besvjesni živalj

Zvuči dobro? Dakako... na ovakvo što se čekalo desetljećima. Naime, poznato je valjda svakome tko pažljivije promatra okolnosti u kakvima živimo, te onome koji se šeće rubnim dijelovima naselja i prirodom, kako je svijest odnosno nesvijest građana i dalje tragično niska. I dalje se posvuda mogu vidjeti gomile građevinskog, komunalnog, krupnog i kojekakvog otpada kojega tamo iskrcava, odbacuje i 'zbrinjava' primitivan i **ekološki besvjestan živalj, nonšalantno i bez ikakve grižnje savjesti, straha i razmišljanja** o posljedicama tog barbarskog čina.

Dakako, u tome pomaže i činjenica da je rijetko tko kažnjen zbog toga što je zagadio okoliš bacanjem smeća i otpada, a jer je bio **lijen odvesti ga na odlagalište gdje je to mogao učiniti besplatno** ili što je još gore, jer mu se nije dalo šetati do 200-ak metara udaljenog kontejnera. Posebno u Dalmaciji i priobalju ovo je i dalje preveliki problem, a koji, zna se, malo brine lokalne vlasti. Tu i tamo se organiziraju kozmetičke akcije čišćenja, a puno češće to rade entuzijastični građani umjesto mjerodavnih službi.

Ilustracija: Prigodni očajnički natpis u Tromilji kod Šibenika (foto TRIS/G. Šimac)

Tako se i usred turistički razvikanih gradova i turističkih naselja, poput Šibenika ili Splita, Vodica, Zadra... i u središtu grada mogu naći prljave površine, a na rubnim dijelovima je ta pojava puno češća. Najčešće su zagađivači čak i oni koji se bave turizmom, a koji nakon preuređenja svojih apartmana **razlupani beton, pločice, cigle, wc-školjke i ostalo** nehajno odbace u prvi šumarak tek par stotina metara udaljen od njihovog *turističkog smještaja*. Tolika nesvijest je rijetko videna, budući da isti turisti koje ugošćavaju najčešće s gadenjem ustanove šeući se i čudeći kako je smeća posvuda, te kako takve navike lokalnog stanovništva ne pridonose ugledu turističke destinacije već dugoročno posve degradiraju hrvatski turizam.

6000 prijava

-Građani su zainteresirani i svakodnevno prijavljuju nove lokacije. Do sada je u sustavu ELOO zabilježeno preko 6.000 prijava lokacija odbačenog otpada. Komunalni redari preuzeli su u obradu 4.579 lokacija po kojima su postupali, dok prijave za 1.281 lokaciju odbačenog otpada komunalni redari još uvijek nisu preuzeli u obradu. Za 203 lokacije je prijava stornirana, jer se događaju dvostruke prijave iste lokacije. Korištenje aplikacije svakako doprinosi i podizanju svijesti građana o njihovoj ulozi u stvaranju otpada i odgovornom postupanju s otpadom. Za potrebe evidencije podataka o lokacijama odbačenog otpada kreirane su web i mobilna aplikacija – kažu u mjerodavnom ministarstvu, uz napomenu kako je ta web aplikacija dostupna na mrežnoj poveznici: <https://eloo.haop.hr/public/>.

Stranica ELOO-a

Inače, čini se kako ne staje sve na dojavama savjesnih građana, kako se tvrdi, od ukupnog broja lokacija (4.579) koje su komunalni redari preuzeli u obradu, 1.824 je aktivnih lokacija odbačenog otpada na kojima se još uvijek nalazi odbačeni otpad, dok je 2.755 neaktivnih lokacija koje je komunalni redar potvrdio i označio da je otpad uklonjen. Dobro... ože se reći kako je više od pola smeća odveženo,

-Najviše prijavljenih lokacija, a ujedno i lokacija na kojima je otpad uklonjen nalazi se na području Grada Zagreba. Više od 70% svih prijava odnosi se na prijave s područja Grada Zagreba, a razlog ovako velikom broju prijava je povezivanje sustava ELOO i sustava eREDAR Grada Zagreba. Sustav eREDAR automatski prenosi podatke u ELOO sustav. Istovremeno, evidentira se **veliki broj obrađenih prijava na području Šibensko – kninske i Brodsko – posavske županije** – što je vidljivo i u tablicama na stranicama ELOO-a. – vele.

Što se tiče Šibensko-kninske županije, oni koji tamo žive svjedoci su kako je stanje ondje **puno gore nego što se može vidjeti na kartama prijava u ELOO sustavu**. Smeća ima posvuda, no to ne brine previše lokalne vlasti koje se usput hvale turističkim uspjesima. Stoga je ova aplikacija vrlo bitna za građane s tog područja, a ako većina ilegalnih deponija bude prijavljena, bit će potrebno zaposliti još desetke komunalnih redara, jer sadašnji ne bi stigli obići te lokacije dulje vrijeme.

Karta smeća

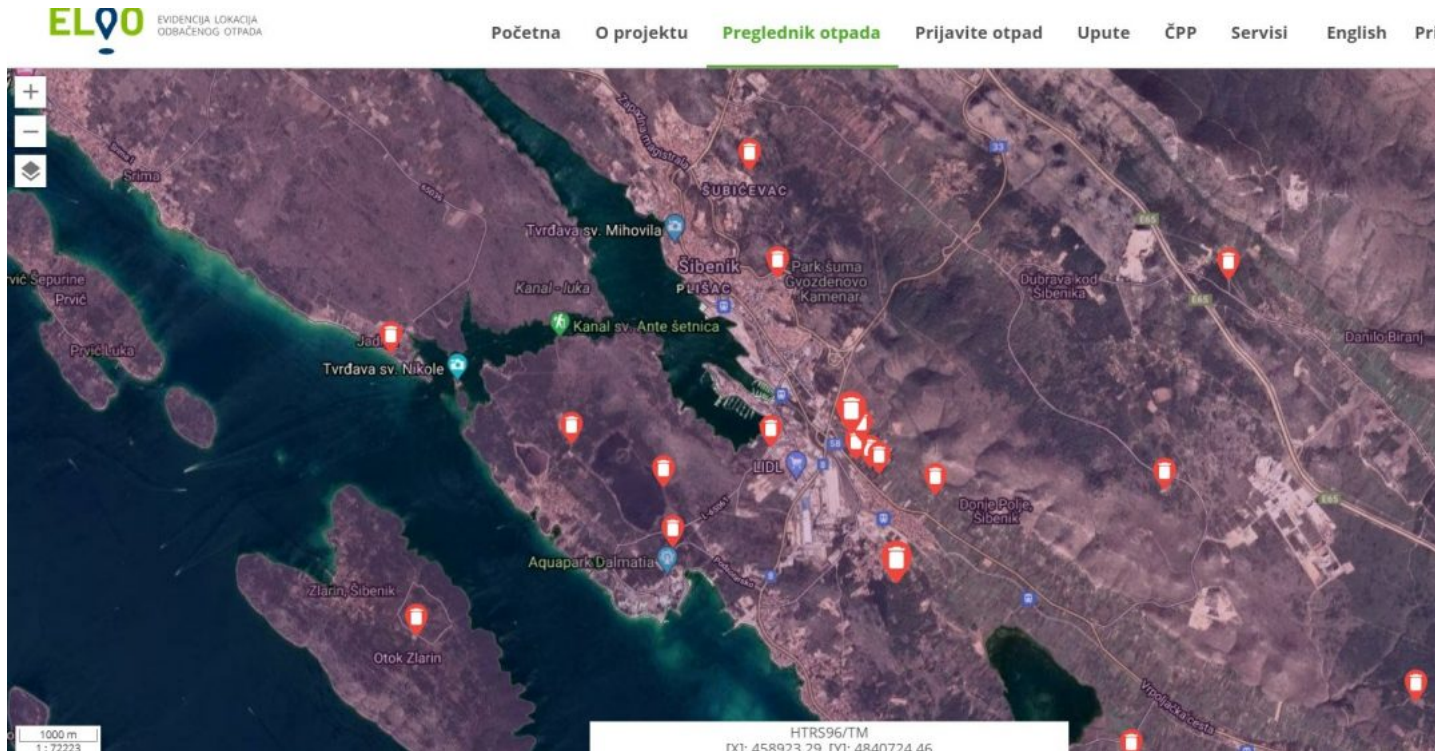
Nisu svi redari usvojili sustav

Inače, na stranicama sustava [ELOO postoje i neka izvješća](#) o dosadašnjem radu u kojemu se spominju aktivna i neaktivna odlagališta. Zanimalo nas je o čemu se radi...

-Vezano za pitanje o dostupnom Izvještaju „Broj aktivnih i neaktivnih lokacija odbačenog otpada“ koji se odnosi na aktivne i neaktivne lokacije po županijama objašnjenje je slijedeće: aktivne lokacije odbačenog otpada su lokacije koje je komunalni redar potvrdio, ali se na njima **još uvijek nalazi odbačeni otpad**, dok su neaktivne lokacije su lokacije otpada koje je komunalni redar potvrdio i označio da je otpad uklonjen. – pojašnjavaju nam iz ministarstva.

Obaveza primjene sustava za komunalne redare postoji od 23. listopada 2020., međutim još uvijek nisu svi komunalni redari u potpunosti usvojili rad u sustavu.

-Od početka rada sustava do danas, korisnički računi su izdani za **416 jedinica lokalne samouprave**, iz čega proizlazi da 75% ukupnog broja jedinica lokalne samouprave ima ishodene korisničke račune i mogu aktivno koristiti sustav. Paralelno se kontinuirano radi na usavršavanju sustava – kažu nam u ministarstvu.

Oko Šibenika ima dosta smeća

A što je s odazivom građana? Kakav je?

-Zadovoljni smo odazivom javnosti te stoga nismo išli u smjeru motiviranja građana sustavom nagrađivanja prijavitelja. Do sada se nismo susretali s „lažnim prijavama“. Međutim, događa se da zaprimimo prijavu lokacije pored spremnika koji nije ispražnjen, a do dolaska komunalnog redarstva na lokaciji više nema otpada. Također postoje i slučajevi kada za istu lokaciju dobijemo prijave od više građana. – ističu u Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja iz čijeg su naziva aktualna HDZ-ova vlast i ministar **T. Čorić** iz nepoznatih razloga izbacili pojam **‘zaštita okoliša’**.

Kliknimo i prijavimo

-Obzirom na nedavni početak rada sustava ELOO, **tek u narednom razdoblju očekuje se značajniji porast korištenja** i punjenja aplikacije podacima, što će omogućiti davanje cjelovitog pregleda stanja odbačenog otpada za lokalnu i nacionalnu razinu, a koje u ovom trenutku nije moguće – zaključuju.

Sad je red na sve nas. Naša dužnost je, kad već imamo takav alat, prijaviti i evidentirati sav nered na koji nađemo u svojem okruženju ili bilo gdje u Hrvatskoj gdje se zatekmo. Iako se, poznavajući prilike u nas, nekoordiniranost lokalne i državne vlasti, te sklonost odugovlačenju i odgađanju, neće se dogoditi neki dramatični obrat, pa će sad odjednom Hrvatska postati čista zemlja, a njezini građani će se preko noći opametiti.

Za ekspresno povećanje ekološke svijesti u našeg življa **puno bi bolje pomogle nekakve drastične kazne** za sve one kojima se dokaže da su odbacili smeće tamo gdje je to nedopušteno. U tu svrhu bi pomogle i nove postrojbe forenzičara smeća koji bi lako otkrili porijeklo otpada, jer oni koji odbacuju smeće nerijetko usput bace i neke svoje dokumente, zapise, račune na kojima je istaknuto njihovo ime i adresa i tome slično.

U svakom slučaju, evo još jednom [poveznice za evidentiranje one hrpe smeća na kojoj je stari kauč, televizija i karoserija od fiće: kliknimo i prijavimo.](#)

KORAK 1: REGISTRACIJA

Potrebno je ispuniti obrazac na stranici ELOO sustava sa svojim osobnim podacima i podacima poduzeća u kojem radite. Prilikom registracije potrebno je izabrati korisničku ulogu. Nakon registracije, dobit ćete mail sa daljnim informacijama.

KORAK 2: OBRASCI

Na vašu email adresu dobit ćete obrasce koje morate popuniti i ovjeriti te zatim učitati na linku kojeg ste dobili u mailu.

KORAK 3: VALIDACIJA PRIJAVE

Nakon učitavanja vaših obrazaca, administrator ELOO sustava pregledava vašu prijavu te validira dobivene podatke.

KORAK 4A: ODOBRENA PRIJAVA

Ukoliko je vaša prijava odobrena, na vašu email adresu stiže obavijest o odobrenoj prijavi zajedno sa linkom na kojem možete postaviti vašu lozinku za ELOO sustav.

KORAK 4B: ODBIJENA PRIJAVA

Ukoliko je vaša prijava odbijena, na vašu email adresu stiže obavijest o odbijenoj prijavi zajedno s napomenom zbog čega je odbijena

**Tekst je realiziran uz pomoć sredstava iz Projekta poticanja novinarske izvrsnosti 2021. – Agencije za elektroničke medije.*